

Druhá polovina měsíce března - období jarních prohlídek včelstev

07.03.2023

MVDr. Josef Holejšovský, Ph.D.

Všichni, kdo včelaříme, víme, a stále více si uvědomujeme, snad více než ostatní lidé, že je v posledních téměř deseti letech stále více zřejmé, že se v přírodě děje něco nového, dosud neznámého, ale něco velmi významného. Dříve typické zimní měsíce, jakými byly v minulém století leden a únor, jsou nesrovnatelně teplejší a příroda během nich neupadá do zimního spánku. Spíše než v mírném podnebním pásmu, se ocitáme v pásmu subtropickém. Objevují se proto u nás i původci nemocí zvířat (a možná i lidí), kteří se dříve objevovali jen v subtropickém pásmu (Blue tongue neboli katarální horečka ovcí). Jejich výskyt se výrazně posunul směrem na sever.

Zatímco v minulém století bylo možné pozorovat první zimní prolety včel v druhé polovině března, létaly letos včely na Nový rok jako na jaře. Včely jsou vlivem počasí rušeny ze zimního hroznů (chomáče). Matky začínají klást a značně velké plochy nezavíčkovaných larev, které včely kojičky (mladušky, včely od 6. dne života) musí intenzivně krmit, znamenají velkou spotřebu zimních zásob a potřebu vody. Tu musí včely do úlu přinášet, i přesto, že již teploty mezitím poklesly třeba až téměř k nule.

Nicméně i přes tyto problémové výkyvy teplot během dříve typických zimních měsíců bývá druhá polovina března, kdy se přibližuje jarní rovnodennost, a kdy už je bouřlivý rozvoj včelstev normální, dobou, kdy provádíme první jarní prohlídky včelstev. Měli bychom je provádět v den, kdy je, pokud možno, bezvětří a teplota vzduchu alespoň 12 C. Účelem jarních prohlídek je vedle kontroly stavu zásob a plodování matek i kontrola stavu plodu, pravidelnosti zaklazení plástů, a zdravotního stavu plodových buněk. Včelař by měl proto při jarní prohlídce velmi pečlivě prohlížet souše v plodišti, pátrat po případných příškvarech v buňkách souší, znamenajících pozůstatek po larvách, které uhynuly po nakažení morem včelího plodu. Rovněž takovou péči by měl včelař věnovat souším přidávaným do včelstva při jeho rozšiřování. **Jako první objeví MVP ti nejpečlivější včelaři**, kteří zachytí první, zatím ještě ojedinělé buňky s umírajícími larvami napadenými jeho původcem, kterým je *Paenibacillem larvae*.